

אדם.
 מקשה הגמרא: ונתניא, בשם שמיאסין לו שחרית, כך מפיסין לו
 ערבית, ולשון 'לו' היא לשון זכר, ומשמע שכונת הבריתא
 לעבודת התמיד, ולא לעבודת הקטורת. מתרצת הגמרא: אימא –
 אמור, כלומר יש לגרוס 'לה' בלשון נקבה, והיינו בעבודת הקטורת.
 מקשה הגמרא: ונתניא, בשם שמיאסין לו שחרית, כך מפיסין לו
 ערבית ובשם שמיאסין לה שחרית כך מפיסין לה ערבית, ובהכרח
 שבריתא זו מדברת גם על התמיד וגם על הקטורת. מתרצת
 הגמרא: אמר רב שמואל בר רב יצחק, הקא – כאן בבריתא, בשפת
 עסקינן, ובשבת אכן ערכו פייס נוסף על התמיד של בין הערבים,
 והטעם לכך, הואיל ובכל שבת המשמרות מתחדשות – מתחלפים
 משמרות הכהנים בבית המקדש, ומשמר שעבד שחרית אינו עובד
 בין הערבים, וממילא לא שייך שהזוכה בתמיד של שחר יקריבנו
 גם בין הערביים, שהרי בערב כבר היו הכהנים ממשמר אחר.
 שואלת הגמרא: ולמאי דפליק אדעתין מעיקרא – לפי מה שסברנו
 בתחילה, כשהקשינו על רבי יוחנן, שהיו עושים פייס נוסף לתמיד
 של בין הערבים, קשה, דנפיש להו פייסות – נמצא שהיו פייסות
 מרובים, כלומר, פייס זה על תמיד של בין הערבים הוא פייס
 חמישי, ואילו אנו שנינו במשנה שהיו רק ארבעה פייסות. משיבה
 הגמרא: מיתיי בוליהו מצפרא אתו – שכל הכהנים באו בבקר ארבע
 פעמים כדי לפייס, וכשהיו מפייסים לתמיד של שחרית היו
 מפייסים גם בשביל התמיד של בין הערבים, ודוכי ביה שחרית ובי
 – הזוכה בתמיד של שחר, זכה, ודוכי בערבית ובי – והזוכה בתמיד
 של בין הערביים, זכה, ולא היו עושים לו פייס נפרד בערב.
 שנינו במשנה: הפייס הרביעי חדשים עם ישינים וכו', כלומר,
 שהזוכים בפייס השני להעלות את האיברים היו מניחים אותם על
 הכבש, והיה צורך בפייס נוסף, מי יעלה את האיברים מהכבש
 למזבח. מביאה הגמרא תנא שחולק על דין זה: מתניתי דלא כרבי
 אליעזר בן יעקב, דתנן (תמיד לב), רבי אליעזר בן יעקב אומר, כהן
 המעלה איברים לבבש הוא מעלה אותן לגג המזבח, ולא היה פייס
 נוסף על זה. מבארת הגמרא: במאי קמיפלגי, מר – התנא של
 משנתנו סבר, לרבך עם תדרת מלך' (משלי יד ב), כלומר כבוד ה'
 הוא שתיעשה מלאכת ההקרבה על ידי כהנים רבים, ולכך עשו
 פייס נוסף על העלאת האיברים מהכבש למזבח. ומר – רבי
 אליעזר בן יעקב סבר, מקום שכינה, לאו אורח ארעא – אין זה דרך
 ארץ לעשות כן, כיון שבכך שהכהן המעלה את האיברים לכבש
 אינו מעלה אותם למזבח, נראה הדבר כאילו הוא טורח עליו
 להעלותם עד גג המזבח.
 נמצא שלדעת רבי אליעזר בן יעקב לא היה פייס על העלאת
 האיברים מהכבש למזבח, ולעיל (כה) התבאר שלרבי יהודה לא
 היה פייס על עבודת המחתה, אלא הזוכה בקטורת היה אומר לזה
 שעמו שיעשה במחתה. אומרת הגמרא: אמר רבא, לא רבי אליעזר
 בן יעקב אית ליה דרבי יהודה, אלא הוא חולק על רבי יהודה וסובר
 שהיה פייס על עבודת המחתה, ולא רבי יהודה אית ליה דרבי
 אליעזר בן יעקב, שכן לדעת רבי יהודה היו מפייסים על העלאת
 האיברים מהכבש למזבח, דאם בן – שאם נאמר שאינם חולקים,
 אלא לדברי שניהם אין פייס על העלאת האיברים ולא על עבודת
 המחתה, נמצא שיש רק שלשה פייסות, ובצרו להו פייסות – היה
 מספר הפייסות פחות מארבעה.
 מוסיף רבא: ואי משכחת תנא דתני – ואם תמצא תנא השונה,
 שקמיש פייסות היו בשחרית,

למאי אהא – מזה הוא בא ללמדנו. עונה הגמרא: לכתניא, כיצד
 היה עושה הכהן המעלה את האיברים למזבח, נותן את הפדר
 אביתו – על ביתו השחוקה ומעלה על המזבח, וזה הוא דרך כבוד
 של מעלה, שלא יראה מקום השחוקה כשהוא מלוכלך בדם.

משנה

הפייס השלישי, היו מכריזים בעזרה, 'חדשים לקמרת באו והפייסו'
 – כהנים 'חדשים', מאותו בית אב שלא זכו מעולם להקטיר קטורת
 של שחרית, באו לגורל על הקטרת הקטורת. והפייס הרביעי, היו
 מכריזים חדשים – שלא העלו אברים לכבש מעולם עם ישינים
 – שכבר העלו, באו והפייסו, מי מעלה אברים מן הקבש למזבח.

נמרא

שנינו במשנה 'חדשים לקטור באו והפייסו': תנא, מעולם לא שנה
 אדם בה – לא הקטיר אדם קטורת פעמיים בחייו. מבארת הגמרא:
 מאי טעמא, אמר רבי חנינא מפני שהקטורת מנשחת, וכיון שכך,
 היו מקפידים לברור את אלו שלא זכו כדי שגם הם יתעשרו.
 הגמרא מבארת את המקור לכך שקטורת מעשירה: אמר ליה רב
 פפא לאביי, מאי טעמא – מנין שהקטורת מעשירה, אילימא מישום
 דכתוב בה (דברים לג ט) 'ישימו קטורה באפך' וכתוב בתורה (שם יא) 'כרד
 ה' חיל', ומכאן שהקטורת מביאה ברכה בנכסיו של המקטיר, אי
 הכי, עולה נמי תעשיר את העוסק בה, דהכתוב בהמשך הפסוק
 הראשון 'וכליל על מזבחך', והכוונה לעולה שהיא עולה כליל, וגם
 על זה נאמר 'ברך ה' חיל', ואם כן גם על הקרבת העולה יעשו
 גורל רק לכהנים 'חדשים', מאותו בית אב שלא זכו מעולם.
 משיבה הגמרא: אמר ליה אביי לרב פפא, הא – הקרבת עולה
 שכיחא – מצויה, שכן היא נעשית כמה פעמים ביום, שהרי היא
 באה גם בנדבה, והא – הקטרת קטורת לא שכיחא, שהיתה נעשית
 רק פעמיים ביום, ומסתבר שברכת העשירות תתייחסת רק
 לעבודה שאינה שכיחה.

אגב כך שהביאה הגמרא את הפסוק 'ישימו קטורה באפך', מביאה
 הגמרא מאמר בענין תחילת פסוק זה: אמר רבא, לא משכחת
 צורקא מרדן – לא נמצא תלמיד חכם דמוי הוראה בישראל, אלא
 דאורי – שבא משבט לוי, או משבט יששכר. שבט לוי, מדכתוב
 בברכת משה לשבט לוי (דברים לג ט) 'ורו משפטך לעקב', ושבט
 יששכר מדכתוב (דברי הימים א' יב לא) '[ב]ני יששכר יודעי בינה לעתים
 לדעת מה יעשה ישראל', שואלת הגמרא: ואימא משבט יהודה נמי,
 דכתוב (תהילים טו) 'תודה מחקקי', והיינו שהם אומרים את החוקים
 ומורים הוראה. השיב רבא: אפוקי שמעתא אליבא דהלכתא
 קאמינא – כוונתי היתה ששאר שבטים לא זכו להורות כדת
 ובהלכה.

המשניות שבפרק זה דנו בעבודות של תמיד של שחר שהיו
 מפייסים עליהם, הגמרא דנה כיצד היו בוחרים את הכהנים
 לעבודת התמיד של בין הערבים: אמר רבי יוחנן, אין מפיסין על
 תמיד של בין הערבים, אלא כל כהן שזכה בו – בעבודה מסוימת
 בשחרית – בתמיד של שחר, זוכה בו – באותה עבודה גם בערבית
 – בתמיד של בין הערביים.

מקשה הגמרא: מיתבי, בשם שמיאסין שחרית כך מפיסין בין
 הערבים. מתרצת הגמרא: כי תניא תהיא שמפיסין בין הערביים,
 בקטורת של הערב, שהכהן שזכה בשחרית בקטורת אינו יכול
 לחזור ולהקטיר, כמבואר בבריתא לעיל שמעולם לא שנה בה

יומא דף כו עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) קיט

1 ההוא – שיטת אותו התנא, דלא בשית רבי אליעזר בן יעקב הסובר
2 שלא ערכו פייס להעלאת איברים למזבח, ודלא ברבי יהודה
3 הסובר שלא היה פייס לעבודת מזבח, שלדברי שניהם לא היו
4 אלא ארבעה פייסות.

משנה

6 משנה זו מונה את מספר הכהנים שהיו עסוקים בקרבן התמיד:
7 קרבן התמיד, היה קרב בתשעה כהנים, או בעשרה כהנים, או באחד
8 עשר כהנים, או בשנים עשר כהנים, אך לעולם לא פחות מתשעה
9 ולא יותר משנים עשר. ביצה, עצמו – הקרבת התמיד בפני עצמו
10 כל יום נעשית בתשעה כהנים, ממשו להעלאת האברים, אחד
11 לקרבים, אחד למנחת סולת, אחד לחביית, ואחד ללחן. ובחג
12 הסוכות שחוץ מניסוך היין היה גם ניסוך המים, ביד כהן אחד נוסף
13 היתה צלוחית של מים לניסוך, הרי באן עשרה. תמיד של בין
14 הערפים של כל יום היה קרב באחד עשר כהנים, כיצד, הוא עצמו
15 – התמיד בתשעה וכמבואר למעלה, ושנים נוספים בידם שני גזירי
16 עצים שהיו מסדרים על עצי המערכה. בשבת של כל השנה היה
17 קרב תמיד של שחר באחד עשר כהנים, כיצד, הוא עצמו בתשעה,
18 ושנים נוספים בידם שני גזירי – (כפות גדולות) לבונה של להם
19 הפנים, שהיו מניחים על שלחן הפנים שני בויכים שבחם היה
20 לבונה, ובשבת כשהיו מסלקים את הלחם משבת שעברה היו
21 מקטירים אותם. ובשבת שבתוך החג – חג הסוכות, מלבד אחד
22 עשר שהיו בכל שבת, היה ביד כהן אחד נוסף צלוחית של מים
23 לניסוך המים, הרי שנים עשר כהנים.

גמרא

24 הגמרא לומדת מתוך דברי המשנה את זמן ניסוך המים בחג
25 הסוכות: אמר רבי אבהו, ואיתימא רבי בר קפא, ואיתימא רבי יוחנן,
26 אין מנספין מים בחג הסוכות אלא בתמיד של שחר, אבל בתמיד של
27 בין הערבים לא היו מנסכים מים. מבארת הגמרא: מפני – מהדיכן
28 יורדים זאת, מדיקתני במשנה, 'ובשבת שבתוך החג ביד אחד צלוחית
29 של מים' והיינו שבשבת זו היו שנים עשר כהנים, ומשמע שבשאר
30 ימי הסוכות היה התמיד קרב בפחות משנים עשר כהנים, ואי סלקא
31 דעתך שאף בתמיד של בין הערפים היו מנספין את המים, אם כן
32 בימות החול של חג הסוכות נמי משפחת לה – נמצא שיהיו שנים
33 עשר כהנים עסוקים בהקרבת התמיד (ותשעה מוליכים את התמיד
34 עצמו, שנים נוספים לגזירי עצים, ואחד לצלוחית המים).
35 הגמרא מסייעת לכך במשנה נוספת: אמר רב אשי, אף אנן נמי
36 תנינא במשנה הדנה בניסוך המים (סוכה דף טז), ולכון הפנפך היה
37 אומר לו 'הגבה ידיך' כדי שיראו שהנך יוצא את המים לתוך הספל
38 שעל המזבח, והדוקיך לומר כן משום שפעם אחד היה צדוקי שנפך
39 את המים על גבי רגליו, ונפחוהו כל העם באריותיו, שמע מינה –
40 יש ללמוד ממשנה זו שבאה להשמיענו שניסוך המים הוא דווקא
41 בזמן שנטלים הלולב דהיינו בשחרית.

42 שנינו במשנה שבתמיד של בין הערבים צריך שני כהנים להוסיף
43 על המערכה שני גזירי עצים. הגמרא מבררת את המקור לכך:
44 תנא, רבי שמעון עין יוחאי אומר, מניין לתמיד של בין הערפים
45 ששפועין שני גזירי עצים בשני כהנים, שנאמר (ויקרא יא ט) 'וערכו עצים
46 על האש' הרי שיש דין נתינת עצים על המערכה, ומוזה שנאמר
47 'וערכו' לשון רבים לומדים שנעשה בשני כהנים.

48 מוסיפה הברייתא: ומנין לנו שאכן כוונת התורה לתמיד של בין
49 הערבים, אם אינו ענין לתמיד של שחר דכתיב – שנאמר בו (שם ט)
50 'ובער עליה הפחן עצים בבקר בבקר ועד עליה העלה וגו', תנינו
51 ענין לתמיד של בין הערפים שצריך סידור שני גזירי עצים בשני
52 כהנים, שואלת הגמרא: כיצד ניתן להוכיח שהמילים 'וערכו עצים –
53 על האש' נאמרו על תמיד של בין הערבים, ואימא, אידי ואידי –
54 שני פסוקים אלו מדברים בתמיד של שחר, ואמר רחמנא – ואמרה
55 התורה שני פסוקים אלו ללמדנו שעבד פעם אחת על ידי כהן
56 אחד שסדר שני גזירי עצים, וחדר עבד פעם שניה, עוד שני גזירי
57 עצים על ידי שני כהנים, כלומר שצריך לסדר שני פעמים גזירי
58 עצים על המערכה של תמיד של שחר, פעם ראשונה בכון אחד
59 ופעם שניה בשני כהנים. משיבה הגמרא: אם כן ששני הציוויים

61 אמורים בתמיד של שחר, נימא קרא 'ובער' 'ובער' ונשמע מזה
62 שיביאו פעמיים, ומדוע כתוב פעם אחת לשון 'ובער' ופעם שניה
63 לשון 'וערכו', ומכך ששינתה התורה בלשונה יש ללמוד שפסוק
64 אחד עוסק בתמיד של שחר ופסוק שני בתמיד של בין הערבים.
65 הגמרא דוחה את התשובה: עדיין יתכן ששני הפסוקים מדברים
66 בתמיד של שחר, והטעם ששינתה התורה בלשונה ולא כתבה
67 'ובער' 'ובער', שכן אי קרב רחמנא רק 'ובער' בלשון יחיד הוה
68 אמנא חד אין תרי לא – שרק כהן אחד יסדר את הפעם השניה,
69 קא משמע לן מכך שכתבה התורה 'וערכו' שהוא לשון רבים
70 דנעבדי חד – כהן אחד את הסידור הראשון, ונעבדי תרי – ויעשו
71 שני כהנים את הסידור השני. על כך משיבה הגמרא: אם כן, נימא
72 קרא – היה כתוב, בפסוק האחד 'ובער' בלשון יחיד ובפסוק האחר
73 'ובער' בלשון רבים, אי נמי 'ועד' 'וערכו', מאי 'ובער' 'וערכו', שמע
74 מינה דקרא אמרינן – ממה ששינתה התורה בלשונה משמע כפי
75 שאמרה הגמרא לעיל שהפסוק של 'וערכו' בא ללמדנו על תמיד
76 של בין הערבים שהוא טעון שני גזירי עצים בשני כהנים.

77 הגמרא מביאה ברייתא שטוסקת במנין הכהנים שהיה קרב
78 התמיד: תני רבי תימא, פייס שהיה נעשה על עבודות התמיד פייס
79 שהיו זוכים בו שלשה עשר כהנים, וכמבואר במשנה לעיל (כה).
80 לענין הפייס השני ששלשה עשר כהנים זכו בו. פייס ששפועין
81 עשר כהנים זכו בו, דהיינו בחג הסוכות שהיה נוסף כהן להוליך
82 צלוחית של מים לניסוך המים. ופייס שהיו שפועין עשר כהנים
83 זוכים בו, דהיינו בשבת שהיה נוסף בו שני כהנים בשביל בויכי
84 הלבונה. ופייס ששפועין עשר כהנים זוכים בו, דהיינו בשבת שבחג
85 הסוכות שבנוסף היה כהן שזכה להוליך את צלוחית המים. מקשה
86 הגמרא: והתניא בברייתא אחרת, שפעמים שפועין עשר כהנים זכו
87 בו. מתרצת הגמרא: תהיא – תנא זה שאמר שבעה עשר, סובר
88 שהיה עוד כהן שזכה בפייס לעלות את האברים מן הכבש למזבח,
89 ודלא בשית רבי אליעזר בן יעקב שלדעתו לא היה פייס לדבר זה,
90 אלא ברבי יהודה שסובר (לעיל כה) שלא היה פייס למזבח, ועל
91 כרחק הוא צריך לומר שהיה פייס השניך לתמיד מי יעלה אברים
92 מהכבש למזבח.

משנה

93 לאחר ששינו במשנה הקודמת את מספר הכהנים הנצרכים
94 להקרבת התמיד מפרטת משנה זו את מספר הכהנים הנדרשים
95 להקרבת בהמות ממנים אחרים.
96 אל היה קרב באחד עשר כהנים, הקשר בהמשך כהנים וכמו קרבן
97 התמיד, הקרבים, והפולת למנחה והיו לניסוך בשנים שנים – כל
98 אחד מהם היה נעשה על ידי שני כהנים, נמצא שנים לקרבים,
99 שנים לסולת, ושנים ליין. פיר קרב בעשרים וארבעה כהנים, הראש
100 והרגל האחורית הימנית, טעונים שלשה כהנים, הראש בכון אחד
101 והרגל בשנים. העוקץ והרגל האחורית השמאלית טעונים ארבעה
102 כהנים, העוקץ בשנים והרגל בשנים. החזה והרגל, החזה באחד
103 והרגל – (הצואר) בשלשה. שתי ידים – הרגלים הקדמיות בשנים.
104 ושתי דפנות בשנים. הקרבים והפולת והיו בשלשה שלשה – כל
105 אחד מהם נישא בשלש כהנים. פמה דברים אחרים שהיו מחלקים
106 כן בקרבנות ציבור, אבל בקרבן יחיד – שהיחיד מתנדב להביא, אם
107 רצה ליתן לכהן אחד להקריב הכל מקריב, ולא היו עושים פייס.
108 הפשיטין – (הפשתת עורם) וניתוחן של אלו ואלו – קרבנות ציבור
109 וקרבתות יחיד שוין.

גמרא

111 הגמרא דנה על האמור בסוף המשנה 'הפשיטין וניתוחן של אלו
112 ואלו שוין': תנא, הפשיטין וניתוחן של קרבנות ציבור ויחיד שוין בכך
113 שכשרין בוד.
114 אמר חזקיה, מניין להפשיטין וניתוחן ששניהם לענין זה שהוא כשר בוד
115 שנאמר (ויקרא יא ט-י) 'הפשיט את העלה ונתח אתה לנתחיה' וניתנו
116 בני אהרן הפחן אש על המזבח, ומכך שהזכירה התורה 'בני אהרן'
117 אף שהיה די לכתוב ונתנו אש' יש ללמוד שדווקא נתינת אש בציא
118 בהונה, אבל הפשיט וניתוחן המזכירים בפסוק הקודם לא בציא
119 בהונה והם כשרים בוד.